Nr 19

Kulturutskottets betänkande i anledning av motioner om väderleksrapporteringen i radio och television.

Motionerna

I motionen 1972:130 av herr Nilsson i Agnäs (m) hemställs att riksdagen ger sin mening till känna att massmedias nyhetsrapportering icke får ge en negativ bild av vissa landsdelar.

I motionen 1972:681 av fru Sundberg m. fl. (m) hemställs att riksdagen som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad i motionen anförts om önskemålet att i Sveriges Radio och TV under viss tid av året få rullande femdygnsprognoser från väderlekstjänsten.

I motionen 1972:130 ifrågasättes utformningen av väderleksrapporteringen i radio och television. Motionären anser att väderrapporterna inte ger en rättvisande bild av klimatförhållandena i de nordliga delarna av landet genom att uppmätta minimitemperaturer vid vissa väderstationer regelbundet återkommer i rapporterna utan att de unika anledningarna till de låga temperaturerna där anges. Rapporterna ger svenska folket ett bestämt intryck att Norrland är kallt, eftersom man inte kan skilja "kallhålen" från andra trakter. Detta påverkar bedömningen av frågor om lokalisering till Norrland av industrier och statliga verk, om skolgång i Umeå eller Luleå, om skidåkning i Tärna i stället för i Schweiz osv. Väderlekstjänsten och Sveriges Radio bör därför få nya bestämmelser om utformningen av temperaturrapporter och vädernyheter.

I motionen 1972:681 påpekas att de väderleksrapporter som sänds via radio och television spelar en viktig roll bl. a. för arbetsplaneringen inom jordbruket. Enligt motionärerna är de femdygnsprognoser som f. n. sänds vissa veckodagar inte fullt tillförlitliga mot slutet av femdygnsperioden. De anser att prognosernas viktiga servicefunktion motiverar att Sveriges Radio i fortsättningen sänder rullande femdygnsprognoser under en viss tid av året t. ex. från mars till september. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut bör enligt motionärerna få i uppdrag att undersöka möjligheterna att till nästa "säsong" öka sin väderleksservice.

Bakgrund

Mellan Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) och Sveriges Radio har år 1966 träffats avtal om att SMHI skall iordningställa och utfärda meteorologiska femdygnsprognoser att sändas i radio och television. Enligt avtalet skall prognoserna utfärdas två gånger per vecka. De skall avse väderleksläget i stort under närmast följande femdygns-

period, särskilt beträffande temperatur och nederbörd. Vidare skall man även göra försök till beskrivning av väderleksutvecklingen under prognosperioden liksom, då så är möjligt, ett uttalande rörande vindförhållandena i stort. Sjöfartsstyrelsen får enligt avtalet utnyttja prognosen för styrelsens behov under vinterhalvåret. Beträffande de ekonomiska villkoren stadgas i avtalet att ingen ersättning utgår till utläsaren i ljudradio. Till TV-meteorologen utbetalar Sveriges Radio en ersättning vars storlek överenskommes med meteorologen direkt. För förarbetet utbetalar Sveriges Radio till SMHI ersättning enligt av Kungl. Maj:t fastställd taxa för en meteorolog och en förste meteorologassistent. Kostnaden härför uppgick budgetåret 1971/72 till ca 136 000 kr.

Arbetsgruppen för undersökning av behovet av väderleksinformation (riksdagsberättelsen K 1972:26) som tillkallades 1969 har i uppdrag att genomföra en undersökning av behovet av allmän och mera kundanpassad väderleksinformation och hydrologisk information. Gruppen skall vidare undersöka de kostnader som för Sveriges meteorologiska och hydrologiska instituts del är förenade med tillhandahållande av sådan information och av institutets möjligheter att genom avgiftsdebitering uppnå täckning av kostnaderna. Arbetsgruppen beräknas avge ett betänkande vid årsskiftet 1972–1973.

Utskottet

I motionen 1972:681 påpekas att väderleksrapporterna i radio och TV och i synnerhet de femdygnsprognoser som sänds vissa veckodagar har stor betydelse bland annat för arbetsplaneringen inom jordbruket. En brist i dessa prognoser är dock att de i slutet av den period de avser inte kan vara fullt tillförlitliga, och motionärerna anser därför att rullande femdygnsprognoser bör sändas under en viss tid av året exempelvis från mars till september. De hemställer om ett uttalande från riksdagen till Kungl. Maj:t av denna innebörd.

De i motionen anförda synpunkterna är enligt utskottets mening beaktansvärda, men med hänsyn till att, som utskottet redovisat i det föregående, behovet av allmän och mer kundanpassad väderleksinformation f. n. utreds av en särskild arbetsgrupp och till att denna avser att i ett betänkande vid årsskiftet 1972–1973 föreslå vissa förbättringar i väderleksinformationen i radio och television, bl. a. beträffande prognosverksamheten, anser sig utskottet dock inte böra föreslå riksdagen att göra det av motionärerna önskade uttalandet. Utskottet avstyrker alltså motionen.

I motionen 1972:130 ifrågasätts om inte den omständigheten att det i de uppgifter om väderleken som lämnas i radio och television ständigt återkommer uppgifter om uppmätta minimitemperaturer utan att förekommande unika anledningar till de låga temperaturerna anges ger en missvisande bild av klimatförhållandena i Norrland. Motionären anser att väderlekstjänsten och Sveriges Radio bör få nya bestämmelser om

utformningen av temperaturrapporter och vädernyheter. I motionen hemställs att riksdagen som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna att massmedias nyhetsrapportering inte får ge en negativ bild av vissa landsdelar.

De i motionen åsyftade temperaturuppgifterna i sändningarna från Sveriges Radio bygger på den väderrapportering som görs av SMHI och som syftar till att ge en allsidig information om väderlekssituationen i olika delar av landet. Utskottet vill framhålla vikten av att den väderleksinformation som ges är så representativ för olika landsdelar och så kundanpassad som möjligt men finner inte anledning att föreslå riksdagen att göra det i motionen yrkade uttalandet och avstyrker därför motionen.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

att riksdagen

1. avslår motionen 1972:130,
2. avslår motionen 1972:681.

Stockholm den 25 oktober 1972

På kulturutskottets vägnar

HERBERT LARSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Larsson i Vänersborg (s), Källstad (fp), Nilsson i Agnäs (m), fru Berglund (s), herrar Sundman (c), Zachrisson (s), fru Frænkel (fp), herrar Leander (s), Eriksson i Ulfsbyn (c), Green (s), fru Ryding (vpk), fröken Eliasson (c), herr Andersson i Örträsk (s) och fru Johansson (s).

Göteborgs Offsettryckeri AB 72 1741 S Stockholm 1972